

PRZETŁUC (35) *vb pf*

e prawdopodobnie jasne (tak w prze-).

inf przetłuc (2). ◇ *fut 2 sg* przetłuczesz (1). ◇ [*praet 3 pl m pers* przetłukli.] ◇ *imp 2 sg* przetłucz (6). ◇ *part praet act* przetłukszy (22), przetłukłszy (4); -kszy *RejZwierc*; -kszy : -kłszy *FalZioł* (21:4).
Sł stp, Cn brak, Linde także XVII w.

1. *Uderzając potłuc, rozdrobnić* (35) : Theż plałtr vczyniony łtatarłkiego ziela á łkorzenia dypthanowego/ łtłucz że thy rzeczy łpołem á wley knim oliwy/ á ielłczye drugi raz przetłuc [!] á potem ciepło priłoż na golenie w ktorych by byla bolełc *FalZioł* I 32d; Vwarz ty rzeczy przetłukłłszy w wodzie/ á tą wodą omyway/ albo maczay ielito wyłżłe z niewiałty *FalZioł* V 29, I 3c, 15d, 52a, 62c, V 69.

przetłuc co (23): á to nafienie trołżkę przetłukłłzi ma być namoczono przez kielko godzin w wodzie tak długo iłż s łiebie pułci klijowatą wilkołc. *FalZioł* I 112a; nafienie [*ziela psinkł*] okragłte ktore ielł zielone y czarne/ [...] á gdy ie przetłuczłłż/ tedy naydziełż w nim niekthorą wilkołc *FalZioł* I 122d; Też Rzodkiew nafkrobana iako miazga/ potym kielko czebul vpieczonych y trołżkę ie przetłucz/ á potym włożyc do białego miodu y łmażyc wolno na węgłu nie barzo długo *FalZioł* V 81v, I 1c, 2b, 5a, 11b, 17c (23); [*SpiczZioł* 13v (*Linde*)].

przetłuc czego (3): [*włżmi*] nafienia opichowego/ nafienia łparagowego/ korzenia brułci/ kaźdego łnich rowno po dwie dragmie/ włżitkich rzeczy przetłukłłszy warz ie w winie łtrochą oczthu *FalZioł* I 16a, I 3d, 128d.

przetłuc w czym (3): Wezmi ziela ktore zową połacinie *Pes columbinus*, ze trzy garłci łkraiawłzy ie drobno: przetłucz w moźdżerzu/ potym ie włoż do konwie czenowey/ włyp że k temu Tucijey tartey [...] wleyże na to kwartę dobrego białego wina/ á temu day kielko dni na łlończu połtałc *FalZioł* V 78v, I 94a, 128d.

W charakterystycznych połaczeniach: przetłuc grubo (2), *miąszszo, nie barzo.*

Zwrot: »przetłuc trochę (a. trołżkę)« [*szyk zmienny*] (10): ty rzeczi włzytki przetłukłłzy trochę: warz w wodzie: iłżby trzecią czełtż wywrzało: potym przecedz a otzukruy dobrze/ a tak bedzie łirop *FalZioł* I 1c; Też gdy wezmiełż tych koczenkow dobrą garłc, rodzinkhow drobnych połgarłci/ mirabelanos z apteki dwie dragmie/ á przetłukłłzi thych rzeczy trochę w moźdżerzu namocz ie w łerwatcze iłżby thak przez nocz łtały *FalZioł* I 128d, I 3d, 5a, 17c, 112a, 135a, V 78v, 81v; tháke koprem włołkim trołżkę przetłukłłzy przetrzełłłc/ á octem pokrapiałc/ á łolą theż trochę przelalálc/ tedy to ielł tak łobny przyłmák *RejZwierc* 110v.

2. [*Bijąc, łłukąc przebiłc, przedziurawilc (o torturowaniu)*] [*co na kim*]:

Zwrot: »aź do kołci przetłuc«: nákoniec poimáwłzy [*łw. Makaryjusza*] łrodze vbicżowáli: tak iłż ciáło ałż do kołci ná nim przetłukli *SkarŻyw* 322 (*Linde*).]

Synonimy: 1. rozbiłc; 2. przebiłc.

Formacje współrdzenne cf TŁUC.

Cf **PRZETŁUCZONY**